РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 8-го марта 1917. Ч. 28. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, March 8, 1917. No. 28.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ НАЗНАЧЕНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ НА 21. ЦЬВІТНЯ.

МОСКАЛЇ ВТРАТИЛИ ПІДЧАС БИТВ В ЛЮТІМ ОКОЛО 5.000 В ПОЛОНЕНИХ.

АВСТРІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВРУЧИЛО ВІДПОВІДЬ НА НОТУ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН НАЗНАЧИВ „УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ" НА 21. ЦЬВІТНЯ.

Дня 6. марта секретар президіяльної канцелярії Дж. Тумолті повідомив телєграфічно Впр. о. Адміністратора Понятишина, що президент Вілсон підписав резолюцію, ухвалену конґресом в справі „Українського Дня", признаючуючи на се день 21. цьвітня сего року.

* * *

В найблизшім числї нашої часописи буде поміщена відозва „Української Ради", в якій будуть подані близші вказівки в справі уладженя „Українського Дня". З оголошенєм відозви здержано ся тому, що ожидано урядового повідомленя в сїй справі.

Пригадуємо нашій суспільности, щоби в тих місцевостях, в яких ще доси не основано комітету в справі „Українського Дня", се в як найкоротшім часї зробили і прислали точну адресу комітету на руки голови „Української Ради": **Rev. W. Dowhowych. 29 Chestnut St.. Yonkers. N. Y.**

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

В МІСЯЦИ ЛЮТІМ ПОЛОНЕНО ОКОЛО 5.000 МОСКАЛЇВ.

БЕРЛІН, 6. марта. — **Помимо того, що снїги і морози не позволяли в минувшім місяци на переведенє більших воєнних операцій, в протягу минувшого місяця полонено поверх 4.900 Москалїв. Крім того складає ся воєнна добича з 89 машинових крісів і 30 метавок.**

ПОМИМО СИЛЬНИХ МОРОЗІВ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ ЗМАГАЮТЬ СЯ.

БЕРЛІН, 6. марта. — Останний звіт німецького штабу доносить:

„**АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: На полудне від Бережан російські війска розпочали з великою силою в ночи наступ на наші становища. Однак наступ неприятеля наші війска ударемнили.**

„**АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА:** В Карпатах кілька російських відділів по попереднім бомбардованю перевели наступ на наші становища, але без успіху.

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** З причини непогоди воєнне положенє остає без зміни".

—o—

РОСІЙСЬКИЙ СОЦІЯЛЇСТ ДОМАГАЄТЬ СЯ МИРА.

БЕРЛІН, 6. марта. — Як доносять з Петроґраду до Стокгольму, **на засіданю думи минувшої пятниці провідник соціялїстів, Керонський, поставив в імени своєї партії внесенє, аби російське правительство сейчас розпочало мирові переговори.**

Керонський заявив, що Росія находить ся перед цїлковитим упадком і вже під теперішну пору є вона в станї розкладу. Коли Німеччина зістала ослаблена війною, то, говорячи про алїянтів, справа у них стоїть ще гірше. Про здобуванє Царгороду нема й що говорити. Про се говорити є зовсім сьмішне, коли зважить ся, що російська армія не має навіть на стільки сили, аби свої власні землї оборонити.

ЦАР МАЄ НАМІР РОЗВЯЗАТИ ДУМУ.

БЕРЛІН. 6. марта. — **Вісти, які надійшли з Росії до Стокгольму, доносять, що небаром треба надїяти ся розвязаня думи.**

Коли би таке стало ся, Росія була би через два роки позбавлена думи і через цїлий сей час правительство мало би зовсім свобідну руку. Після істнуючих законів нові вибори до думи не могли би бути переведені скорше як в жовтни 1918 р.

При отвореню теперішного засїданя думи, якому заповідають скорий конець, петроґрадська полїція поробила надзвичайні приготовленя, щоби запобігти сподіваним заворушеням. Рух на улицях міста зовсім здержано. Будинок, в якім дума відбуває свої наради, є окружений кордоном війска.

СОЮЗНИКИ ОБЖАЛОВУЮТЬ РОСІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

БЕРЛІН, 5. марта. — Як доносить „Русское Слово", **представники союзних держав на останній нарадї в Петроґрадї робили закиди російському правительству, що воно через своє вороже становище супроти думи і через свою внутрішну полїтику приносить велику шкоду російському кредитови, бо за границею викликує ся через те лихе враженє.**

В часописях лївицї оголошено, що анґлїйське, французьке й італїйське правительство дали через своїх делєґатів до пізнаня, що симпатизують з домаганями думи щодо співучасти народу в правленю держави.

РОСІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ДАЄ ОХОРОНУ БАНДИТАМ.

БЕРЛІН, 5. марта. — Російська часопись „Утро Россіи" доносить, що чиновників, підчинених міністерству справедливости, обжалувано за те, що вони дають охорону бандам рабівників на Сибіри.

Близші подробиці про відносини на Сибіри подає часопись „Реч". І так на примір, в сибірській місцевости Преобіщенское зорґанізувано під проводом церковних півців банду, яка нападала і рабувала публично людий, засланих російським правительством в адміністраційній дорозї на Сибір. Місцева полїція зовсім не звертає на те своєї уваги. Скаргу, внесену проти опришків, суд відкинув. Банда безкарно гуляє дальше.

НА МОРИ:

ДВІ НІМЕЦЬКІ ЛОДКИ ЗАТОПИЛИ 22 КОРАБЛЇВ НА 64.500 ТОН.

БЕРЛІН, 5. марта. — **Німецька адміралїція оголосила урядовий звіт. в якім доносить, що дві підводні лодки затопили 22 кораблїв на 64.500 тон.**

Урядовий звіт звучить:

„**Дві підводні лодки, які повернули до своєї підстави, затопили 15 пароплавів і 7 кораблїв рибацьких, разом на 64.500 тон.**

„Одна з тих лодок стрітила ся недалеко полудневого побережа Ірляндії з анґлїйським торговельним кораблем, який мав на покладї 4 укриті ґармати. Між лодкою а тим кораблем і торпедовцем, який прийшов йому на поміч, вивязала ся битва, котра тривала від 3-тої години пополудни до вечера. Завважено, що торпедовець був три рази поцїлений.

„**При затопленю кораблїв лодки знищили: 8.000 тон ґранатів, 3.300 тон збіжа, 3.000 тон фасолї, 15.000 тон угля, 2.500 тон воєнних матеріялів, 3.300 тон посилок, 4.300 тон будівельного матеріялу, 1.200 тон зелїзної руди і 1.800 тон мелених оріхів".**

АНҐЛЇЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „ДРІНА" (12.000 ТОН) ЗАТОПЛЕНИЙ.

НЮ ЙОРК, 5. марта. — Вісти з Лондону доносять, що анґлїйський корабель „Дріна", який був власностию товариства „Росл Мейл Стім Пакет", зістав затоплений німецькою підводною лодкою в дорозї з Лісбони до Ліверпул. Подорожних і залогу виратувано.

Корабель „Дріна" числив 11.483 тон.

САМА АНҐЛЇЯ ВТРАТИЛА В ЛЮТІМ 123 КОРАБЛЇВ.

НЮ ЙОРК, 5. марта. — Анґлїйський ґенеральний консулят в Ню Йорку одержав від анґлїйської адміралїції повідомленє, що **в протягу місяця лютого потонуло 94 анґлїйських кораблїв.** Між затопленими кораблями находило ся 61 кораблїв о містоті більшій ніж по 1.600 тон, а 33 меньшій ніж 1.600 тон. **Крім того впало жертвою 29 рибацьких кораблїв. Разом втратили Анґлїйцї 123 кораблїв.**

В часї від 1. лютого до 4. марта підводні лодки звели боротьбу з 67 анґлїйськими кораблями, але без успіху.

Числа знищених або зловлених німецьких підводних лодок анґлїйська адміралїція не подає.

Щоби доповнити браки в торговельних кораблях, Анґлїя будує тепер нові кораблї на 2 мілїони тон.

—o—

В АВСТРІЇ:

ВІДПОВІДЬ АВСТРІЇ НА НОТУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, 6. марта. — Австрійське правительство прислало відповідь на ноту Злучених Держав, які домагали ся від Австро-Угорщини, аби вона ясно зазначила своє становище в справі безоглядної кампанії на мори, проголошеної Німеччиною.

Відповідь Австрії, як се доносять з урядових кругів, полишає дорогу до дальших переговорів в сїй справі і наразї виключає небезпеку зірваня дипльоматичних зносин.

Австрія заявила у своїй відповіди, що вона є в засадї згідна зі становищем Злучених Держав щодо охорони осіб, походячих з невтральних держав, але рівночасно звертає увагу, що горожани невтральних держав поносять особисто вину за втрати, які вони мають, переїзджаючи чириз території, обняті війною. До таких територій треба зачислити й области моря, назначені підчас проголошеня бльокади.

Також заявило австрійське правительство, що принцип, на підставі котрого невтральні держави мають повне право на мори, відносить ся лише до невтральних кораблїв, а не до невтральних осіб, які відбувають подорож на ворожих кораблях.

—o—

ҐЕНЕРАЛ ГЕЦЕНДОРФ МАЄ ОБІЙМИТИ ЯКЕСЬ ВАЖНЕ СТАНОВИЩЕ.

БЕРЛІН, 5. марта. — З Відня доносять, що австрійський цїсар надїлив бувшого шефа головного штабу, ґен. Гецендорфа, найвисшим військовим відзначенєм, великим хрестом ордеру Марії Тереси.

У відручнім письмі цїсар підніс великі заслуги ґен. Гецендорфа і повідомив, що покличе його на инше важне становище.

ҐЕН. ГЕЦЕНДОРФ МАЄ ОБНЯТИ ГОЛОВНУ КОМАНДУ ПРОТИ ІТАЛЇЇ.

АМСТЕРДАМ, 5. марта. — Кореспондент, який є більше втаємничений у воєнні пляни осередних держав, зробив з нагоди уступленя шефа австрійського ґенерального штабу, ґен. Гецендорфа, отсю увагу своїм товаришам: „**Пождіть, а побачите Гецендорфа нараз на італїйськім фронтї. Він розпічне великий наступ, аби Італїю вилучити з ряду воюючих держав".**

Вісти, які наспіли з Відня і Берлїна щодо змін на найвисших військових становищах в австрійській армії, пригадують на зміни, які в останнім роцї пороблено в армії німецькій. Ґен. Фалькенгайн, який займав становище шефа головного німецького штабу, зявив ся опісля несподівано на чолї німецької армії в Румунії.

На італїйськім фронтї є головним командантом ще й доси арх. Евген. Але властивим командантом був ґен. Данкль, який недавно з причини браку здоровля уступив.

Ті, що знають близше Гецендорфа з його військової минувшости, знають добре, що війна проти Італїї в Альпах була його мрією, подібно як Мазурські озера були мрією Гінденбурґа на случай війни з Росією.

В Німеччинї щораз більше вірують в те, що Італїю можна буде скоро змусити до мира. Італїя зпоміж всіх алїянтів виступала найменьше ворожо проти мирових предложень Німеччини. Положенє Італїї є під кождим зглядом дуже тяжке.

Бльокада, проголошена Німеччиною, дала ся також добре в знаки Італїї. Богато кораблїв з воєнними матеріялами, углем і средствами поживи, які були призначені для Італїї, пійшли на дно моря.

Загальне переконанє є, що економічне положенє Італїї стає ся з кождим днем чимраз тяжше. Вистарчить ще одна більша невдача на поли битви, а італїйський нарід зажадає мира. Се передчуває Анґлїя і тому плянує скликанє в Римі нових нарад всїх союзників.

—o—

ФРАНЦУСЬКІ ЖОВНЇРИ ВИПИЛИ В 1916 Р. 790 МІЛЇОНІВ ФЛЯШОК ВИНА.

ПАРИЖ, 5. марта. — В 1915 р. французьке правительство призначило для війска 618 мілїонів фляшок вина, числячи по пів лїтри вина денно на одного жовнїра.

В останнім роцї запотребованє вина в армії зросло о половину. **Жовнїри випили в 1916 р. 790 мілїонів фляшок вина.**

ОСТАННА ЕКСПЛЬОЗІЯ В ЛОНДОНЇ СПРИЧИНИЛА 5 МІЛЇОНІВ ДОЛ. ШКОДИ.

ЛОНДОН, 5. марта. — Підчас експльозії у східній части Лондону, яка лучила ся дня 19. січня, заподіяні шкоди після оголошеного звіту виносять **5 мілїонів долярів.**

З причини експльозії вилетїло около 100.000 вікон.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 458 Jersey City.

З біжучої хвилї.

Австрійські власти в занятих від Росії землях видали недавно розпоряджене, силою котрого у всїх школах повітів люблинського і любартівського впроваджено українську мову.

Львівське „Дїло", згадуючи про сю справу, уважає, що се є початком нової, лїпшої ери для української культури у висше згаданих повітах і жадає подібних заряджень також в тих українських повітах, які знаходять ся тепер під зарядом німецьким.

Петроградська „Рѣчь" (з 12. січня) доносить, що Академія Наук в Петроградї на річних зборах 29. грудня 1916 року ухвалила покійному І. Франкови премію за його лїтературну працю „Студії над українськими народними піснями" (в українській мові).

Урядова статистика, подана в російських часописях, виказує, що в околицях Дубна, Луцка і Кременця (на Волини) війна знищила 150.000 селянських домів, 200.000 господарських будинків, 112 церков, 100 шкіл і 300 публичних будинків.

В одній части Володимир-волинського повіту, опущеної австрійсько-німецькими військами, з 28 сіл і місточок 12 цїлком знищені, 11 вчасти, а 5 остали ненарушені. З 2.253 домів 1.787 цїлковито знищені, 177 вчасти, а 289 остали ненарушені.

Млинів зовсїм нема. Поля стоять неуправлені, вкриті хабазєм і ямами з колишних окопів. Мешканцї замісць в хатах мешкають в шопах або бараках.

Всюди можна зауважити брак житя.

Годї собі представити —пише швайцарська „Ль'Украін" — розміри знищеня, спричиненого війною на українських територіях, які були тереном воєнних операцій.

Представники трох мілїонів зорганїзованих американських робітників ухвалили скликати на понедїлок (12. с. м.) конференцію, аби порадити ся, яке становище мають заняти робітники щодо „приготованя" і оборони краю в теперішній сьвітовій кризї.

С. Ґомперс, президент „Американської Федерації Працї", видав поклик, аби всї провідники орґанїзацій зійшли ся разом, аби скликати Екзекутивний Комітет на збори на пятницю (9. с. м.), де виробить ся пляни на загальну конференцію.

В числї 9-тім „Робітника" читаємо між иншим:

Гроші вже **поступили в контору „Робітника".**

Речене висловлене в „чисто семешковскомъ языкѣ"... Зараз пізнати, що господин Семешко став головним співробітником сеї соціялїстичної ґазети, і що він є „Українець" з роду...

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!

Як отець Ардан скасував розмет.

В останних статях ми виказали, що цїлу реформу в Рускім Народнім Союзї перевів отець Ардан зі своєю екзекутивою зовсїм самовільно. Анї конвенція анї загал членів сеї системи не ухвалював анї не одобрював.

Дальше виказали ми, що отець Ардан ще до послїдної хвилї туманив своїх членів, представляючи, що старі члени, котрі схочуть на дальше платити розмет, будуть могли позістати на розметі.

Та крутїйство отця Ардана не могло тривати в безконечність. Кождий, хто хоч трохи є ознакомлений зі законами, які обовязують запомогові товариства, знав, що се є річию неможливою. Тому й отець Ардан мусїв остаточно до сего признати ся, що всї його обітницї щодо розмету були нещирі і обчислені лише на те, щоби своїх членів як найдовше задержати в блудї і непевности.

При кінци відозви отця Ардана в справі нової реформи читаємо ось-такий уступ:

ЧИ МОЖУТЬ ЧЛЕНИ РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ПЛАТИТИ РОЗМЕТ?

Осьтак виглядає та „нова система", сей новий порядок, який Руський Народний Союз зараз у себе заводить і Екзекутивний Комітет Р. Н. Союза має повну надію, що кождий член Р. Н. Союза знайде між висше вичисленими клясами одну клясу відповідну для себе і перепише ся до неї найдальше до 1-го септембра, 1917 року.

Старі члени можуть переписувати ся до одної з повисших кляс вже в місяцю марті, 1917, одначе **за місяць март мусять заплатити еще розмет,** а опісля свої кляси будуть платити доперва почавши від 1-го цьвітня, 1917 року.

Ті старі члени, що не виберуть собі відповідної кляси, будуть платити розмет, який щомісячно на них припаде, але не дальше як до 1-го септембра, 1917 року.

Хто до 1-го септембра, 1917 року, себто протягом слїдуючих 6 місяців не надумае ся до котрої кляси йому переписати ся, той почавши від 1-го септембра, 1917, буде мусів платити свої місячні вкладки після свого теперішного віку в клясї W.

Тут треба замітити, що Екзекутивний Комітет Р. Н. Союза старав ся, щоби для сих старих членів Р. Н. Союза, які хотїли би дальше платити розмет, задержати розмет і на дальше, одначе експерт, якого Екзекутивний Комітет радив ся в тій справі спротивив ся сему, кажучи, що задержане розмету для декотрих членів Р. Н. Союза тільки вводило би непотрібне замішане в діловодство і рахунки Р. Н. Союза, а кромі сего власти на се ніколи не згодили би ся.

Що се значить? Отець Ардан хоче оправдати себе, длячого він дотепер обріхував своїх членів, обіцюючи їм задержанє розмету. **Отець Ардан доперва тепер признав ся, що на розмет власти нїколи би не згодили ся.** Чи можна припускати, щоби отець Ардан не знав про те вже давнїйше і доперва в останній хвилї про се довідав ся? Нї. Отець Ардан про се дуже добре знав, але робив те з простого вирахуваня. Він числив на те, що, обіцюючи задержанє розмету, пійде йому лекше з переведенєм реформи, бо члени не будуть мати причини виступати проти нової реформи. Але що кажуть члени Руского Народного Союза, коли довідали ся, що всї обітницї отця Ардана щодо розмету були брехливі і обчислені на їх туманенє?...

Але отець Ардан, закінчивши хитро справу з розметом, пускає поміж членів нову „бомбу", нову обіцянку для старих членів. Тимразом ужив до сего не своєї екзекутиви, але вже головного уряду Р. Н. Союза. Між ухвалами, які запали на останнім засїданю головного уряду, читаємо й отсю:

Після того як вже всї члени Р. Н. Союза на нову систему перепишуть ся, маєток Р. Н. Союза зістане обрахований і кождий член Р. Н. Союза, що вступив до Р. Н. Союза від початку его основаня аж по день 1-го лютого 1917, дістане кредит на таку частину маєтку Р. Н. Союза, яка на него буде припадати, а яка буде залежати від сего, як довго сей член до Р. Н. Союза належав.

Яке значінє має отся нова обітниця, отсе нове крутїйство отця Ардана? Як думає отець Ардан виплачувати „кредит" старим членам? Чи отець Ардан дїйсно задумує дня 1-го вересня 1917 р. обчислити маєток Р. Н. Союза і роздїлити його поміж старих членів? Чи може думає лише сей „кредит" старим членам записати углем в коминї?

Про се ухвала ясно не говорить. **Коли би однак дїйсно дня 1-го вересня отець Ардан хотїв обчислити і роздїлити маєток Р. Н. Союза поміж членів, то се значить, що з днем 1. вересня Р. Н. Союз не мав би анї цента власного маєтку; Р. Н. Союз остав би зовсїм без маєтку.**

Яка цїль сього нового крутїйства? Легко догадати ся. Отець Ардан певно що не думає нїяких кредитів старим членам, признавати анї їх виплачувати. Отець Ардан лише се обіцює. І то обіцює тим старим членам, які перепишуть ся на його нову реформу. Отець Ардан числить на те, що старі члени в надії на обіцяний кредит без застанови приймуть його реформу. А коли прийде день 1. вересня 1917 р., отець Ардан скаже їм тесаме, що сказав тим, котрим обіцював задержанє розмету: **ми старали ся, аби виплатити кредит, але власти на се нїколи би не згодили ся.**

Таксамо невиразно маєть ся справа з якимись **„просьбами"**, про які отець Ардан згадує у своїм посланію, котре містить проголошенє нової системи.

Отець Ардан не подає змісту і цїли сих „просьб", а лише повідомляє, що головна канцелярія Р. Н. Союза вишле для кождого члена „просьбу". Чи в тих „просьбах" буде просити о щось отець Ардан, чи може члени будуть просити о щось отця Ардана, не знати. Знаючи хитрість отця Ардана, треба надїяти ся, що і в тих просьбах криєть ся якийсь новий підступ отця Ардана.

Справу самої реформи обговоримо в слїдуючих статях.

ПОЛЯКИ А САМОСТІЙНА УКРАЇНА.

На тему „Самостійна Україна" мілвокський „Недзєльни Курєр Польскі" (ч. 62, з 4. марта б. р.) написав довжезну статю, яку ми в цїлости тут наводимо, щоби українська суспільність знала, як відносить ся польська преса до нинїшного визвольного українського руху, до самостійности українського народу і до українства взагалї.

Згаданий „Н. Курєр Польскі" пише:

Далеко за Сяном і Бугом на схід розтягаєть ся велика і плодовита рівнина, звана Русию, замешкана славянським народом закоханим у тужних думках, повільним, релїґійним, романтичним і гостинним. Нарід, зі спокійною вдачею, займаєть ся рільництвом. Від соток лїт управляв землю, котрої властителями були і є доси переважно Поляки.

Нестор, найстарший славянський історик, називає мешканців Руси „Київськими Полянами", узнає отже польскість земель, котрі щойно в початках XIII. віку почали одержувати назви руских. Щойно Данило Романович прибрав титул „rex Russiae", (король Руси) а Юрій галицький мав печатки з титулом князя Руси.

* * *

По влученю Руси до Польщі Казимир Великий заховав її удїльність, утримуючи для неї спеціяльного канцлера. Велика руська пустиня починає тодї заселювати ся польськими кольонїстами, осїдаючими щораз густїйше. Повстали величезні земельні маєтки польських панів, як Конецьпольских, Вишневецких, Потоцких.

Удержанє безпеченства границь Руси, положеної на краю Польщі і прозваної длятого **Україною,** коштувало богато польської крови. Богато славних польських лицарів згинуло на полях України в боротьбах з Татарами, Турками і цїла історична доба, в котрій Польща зискала назву „передмуря християнства", була одним пасмом битв, розливу польської крови на руських степах, котрого одинокою памяткою є нинї могили.

Польща ляла кров не лише для цїлости України і безпеченства її мешканців, але також обдаровувала її добробутом; польські маґнати старали ся вміру можности до піднесеня матеріяльного добробуту України.

* * *

В останних лїтах наші заборцї зрозуміли незаперечені польські права до руських земель; сьвідомі є також тепер, що жиє величезний, бо перейшло 30-мілїоновий, нарід, поетичний, однак без більших полїтичних орґанїзацій. В прастарих часах руські землї замешкували Поляни, відтак поля засїяли польські кольонїсти, польська кров боронила ті землї перед неприятелем, польська рука кинула на ті землї перші зерна культури.

За то всьо Поляки стрічають ся з енерґічною відмовою всяких прав до руських земель.

* * *

Поляки були все вирозумілі і будуть в будучности. Так і в тім случаю признають **народні** права руському народови. Не можна не згодити ся на сотворене незалежної української держави — але з другої сторони не можна дозволити, щоби нечисленні провідники українського народу, одинокі інтелїгентнїйші яко представники, витягали руки поза землї корінно польські, замешканї родовитими Поляками, говорячими тою мовою малоруською, але уважаючих ся за Поляків.

Не Сян є нинї етноґрафічною границею руських і польських земель. Тяжко признати українським аґітаторам, аби польські землї в околицях Львова, Перемишля, Бродів, Ковля уважали за „свої". Не треба відносити ся до історії, не треба вказувати на польську кров там проливану, — вистарчить запитати тамошного хлопа, чим є? Відповість, що „Поляком". Запитаний, чому говорить по руськи, а не по польськи, відповість, що **хлопська мова то руська, а „панська" мова то польська!**

Не можна забути тих всїх вибриків українських аґітаторів при списах населеня в східній Галичинї, де запитувано мешканців, якою **мовою** говорять, а не до якої **народности** належать. Не можна також забути, що український рух сотворив **австрійський уряд** для успішнїйшої боротьби з Поляками.

Антипольська аґітація Українців є удержувана при житю також **пруськими марками,** асиґнованими через полякожерну „Гакату". „Народно-українську" правопись укладав **німецький** професор славянознавства в Берлїнї, сотворюючи новий язиковий дивогляд, на котрий більша часть малоруського народу не годить ся.

* * *

Поляки не відбирають 30-мілїоновому українському народови прав до самостійности, але не забувають, що на чолї того визвольного руху стали люди на німецькій службі, не руководячі ся справедливостию, але попираючі інтерес Прусаків, найбільших ворогів польскости, стремлячих до ослабленя сил польського народу, зменьшеня його етноґрафічних границь.

Аж жаль збирає, коли бачить ся, як польський „редактор", „патріот", „учений", „історик", а вкінци „полїтик" і „дипльомат" плаче над незалежною Україною...

Він нам говорить про цїлу історію... Згадує про ті часи, коли то ще Европи не було, а вже була Польща, коли то ще батько не народив ся, а син вже до школи ходив...

Він знає і лїтопись Нестора, бо каже, що „Поляни" се тесаме, що „Поляки"... А історія, писана ученими людьми, каже, що Поляни се чисто українське племя. Імя „Поляни" зчасом затратило ся, як богато инших, але поколїня того **українського** племени ще й доси жиють в околицях Києва. Але се можна би простити редакторови „Курєра Польского", як можна подібну річ простити многим иншим польським ученим.

Не можна однак простити історикови з „Курєра Польского" його твердженя, наче би провідники українського народу не мали права витягати свої руки поза землї корінно польські. Маємо повне право до сього. Нам і не треба витягати рук по ті землї, бо наш нарід від віків їх замешкує! Ми мешкаємо у своїй прабатьківській хатї. Околиці Перемишля, Львова, Бродів і Ковля все були і будуть українські.

Редактор „Курєра Польского" каже, що не можна забути тих вибриків українських аґітаторів при списах населеня в східній Галичинї... Пане редактор! Українські аґітатори нїколи не переводили в східній Галичинї конскрипції. Конскрипцію переводили польські аґітатори, польські комісарі. Се польські аґітатори питали при конскрипції про віроісповіданє, а не про народність. В східній Галичинї є тисячі Українців римсько-католицького обряду і їх записувано яко Поляків!... А сього не можна забути...

На дальші виводи „Курєра Польского" годї звертати якупебудь увагу. Так потрафить писати лиш останний недоук.

Звернути увагу наших читачів треба лише на сю обставину, що всї Поляки, без огляду на партійну приналежність, є ворогами українського народу і нам з ними годї говорити про згоду. Наш нарід повинен бути все приготований до остаточної, **навіть кровавої** розправи з Поляками. Своє імя, честь наших батьків і добро народу ми мусимо боронити!

ПЕРЕД ОСУД НАРОДУ.

V.

Американсько-Українське Бюро.

Серед сеї метушнї, небувалої дотепер між Українцями в Америцї, згадувало ся часто про Американсько-Українське Бюро („Ексчендж"); воно стало головною костию незгоди і ґрупа людий, що гуртуєть ся тепер коло Федерації, звела за се Бюро незвичайно остру боротьбу. При сїй нагодї оклеветано головний уряд У. Н. Союза і мене, неначе би за отсе бюро ми „запродали Україну".

Початок сього Бюра звісний. Від лїт Українцї в Америцї думають про здвигненє своїх фінансових інституцій. Свого часу роблено проби і заложено ще за часів редакторства п. Івана Ардана при „Свободї" пересилкове бюро, але його з часом загнено. Зі зміною відносин треба було знова подбати про се.

Коли я приїхав з початком війни до Америки, звертало ся до мене богато людий з ріжними запитами в справах старокраєвих. Я не міг дати собі ради з тим і тому просив головний уряд тодїшної „Української Народної Ради" отворити Інформаційне Бюро. По якімось часї головний уряд згодив ся, але вже незабаром показало ся, що закон вимагає заложеня окремої інституції для веденя такого бюра. Тодї покликано до житя і заінкорпоровано окреме товариство, „Американсько-Українське Бюро" в Ню Йорку, і тамтуди перенесено всю працю.

Українській мафії захотїло ся конче здобути Бюро і тому вони кинули злочинну клевету, неначе би я „продав Україну" за Бюро, з котрого — як голошено — в будуччинї мав повстати банк. Яким чином я міг запродати український нарід, сього вони самі не розуміють. Прецїнь кождий тямущий Українець розуміє, що самостійність України залежить в першій мірі від нас самих; залежить від того, чи 40 мілїонів українського народу будуть настільки зрілими, щоби цїлий сьвіт думав за конечну річ здвигненє самостійної української держави. Тому клеветники полюють на людську глупоту, коли представляють, що заложенє української інституції є народною зрадою. Прецїнь же Українцї мусять мати мілїони ріжних інституцій, коли хочуть виказати свою зрілість до самостійности. Але крикунам захотїло ся здобути без працї нову інституцію для себе, тому вони мусїли оклеветати властителів сеї інституції, щоби зробити їх уступчивими, а коли би властителї не хотїли їм відступити, вони хотїли знеславити Бюро і спричинити його упадок. Се власне зразок полїтики розбою.

Історія зі заложенєм банку під австрійським покровом є неправдива і виссана з пальця. Справу українського банку обговорюють ся в Америцї вже від лїт і тому і я її теоретично нераз обговорював. Колись і на се прийде час.

Др. Семен Демидчук.

Іван Франко.

Матїнко моя рідненсенька!...

Матїнко моя рідненсенька!
В нещасний час, у годину лиху
Ти породила мене на сьвіт!

Чи в тяжкім грісї ти почала мене,
Чи прокляв мене в твоїм лонї хто,
Чи лиш доля отак надомною сьміє́сь?

Не дала ти менї чарівної краси,
Не дала менї сили, щоб стїни валить,
Не дала менї роду почесного.

Ти пустила мене сиротою у сьвіт,
Та дала ще менї три недолї в надїл,
Три недолї важкі, невідступнії.

Що одна недоля — то серце мягке,
То співацькеє серце вразливеє,
На красу, на добро податливеє.

А що друга недоля, то хлопський рід,
То погорджений рід, замурований сьвіт,
То затроєний хлїб, безславний гріб.

А що трета недоля — то горда душа,
Що нікого не впустить до свого нутра,
Мов запертий огонь сама в собі згара.

Матїнко моя рідненсенька!
Не тужи ти за мною, не плач в самотї,
Не клени, як почуєш, що я зробив!

Не сумуй, що прийдеть ся самій доживать,
Що прийдеть ся самій у гріб лягать.
Що не буде кому очий затулить!

Не клени своє бідне, безсиле дитя!
Доки міг, то я тяг сю тачку житя,
Та тепер я зломав ся і збив ся з путя!

Я не можу, не можу спинити того,
Що мов чорная хмара на мене йде,
Що мов буря з далека шумить-гуде!

Я не хочу на сьвітї завадою буть,
Я не хочу вдурїть і живцем озьвірїть —
Радше темную ніч, анїж сьвітло зустріть!

[illegible]К ГОДИТЬ СЯ РОБИТИ [illegible]АНУ СІЧИНСЬКОМУ.

(Надіслана стаття).

[illegible]) Січинський вже ви[illegible]сер! Богу дякувати! Бо [illegible]ький був тяжко хорий. Він [illegible] серця і сухоти і міґрену і т. д. [illegible]здоровлє вернуло до нього на[illegible]ете? Ану прочитайте ч. 14. [illegible]Наро[illegible] Волі". Побачите, як там [illegible]дро і чесно виступає п. Січинський [illegible]роти Впр. о. Понятишина і проти У[illegible]аїнської Ради. Страх, як мудро там [illegible]ше п. Січинський. А як чесно! А як [illegible]авдиво! Чисто так, як господин Григорій Семенко, або господин Ревюк, або [illegible]сподин Ардан, або господин Коханік, [illegible]о господин Цеглинський, або господ[illegible] Гойняк. Чи не красно?

А вже що найзамітнійше, то п. Січинський старасть ся писати з дуже [illegible]обним і зідливим гумором. І се власне [illegible]оказує, що п. Січинський здоровий. [illegible]о такі статі може писати чоловік та[illegible]ий здоровий, як госп. Цеглинський, [illegible]о госп. Семенко.

То добре, п. Січинський, що Ви здо[illegible]ові, тай такий острий гумор маєте, та[illegible]кі красні статі пишете, щоб народ [illegible]росьвітити. Бо чи не просьвічаєте Ви [illegible]роду своїми статями проти Української Ради і проти сьвящеників і про[illegible] церкви і проти патріотизму? Шур, [illegible]о просьвічаєте! Ще й як просьвіча[illegible]е! Як зачнете так дальше просьвітити, то Українці не будуть знати, чиї [illegible]они сини і яких батьків. Бо нїби на[illegible]о їм того знати. От стануть ся Аме[illegible]иканцями, тай забудуть про свій на[illegible]д. Нїби на що їм бути Українцями? [illegible]би соціялістами були... Чи нї?

За ту Вашу статю, пане Січинський, [illegible]ротивники „Української Ради" повин[illegible]і Вам поґратулювати. А може вони [illegible]же ґратулювали? Чи ґратулював Вам [illegible]осподин Ґриґорій Семенко? І господин Гойняк? І господин Ардан? А господин Ревюк? А господин Коханїк? [illegible] господин Цеглинський? Ґратулюва[illegible]и? — Ну, то добре.

Деякі людці кажуть, що то таки господин мінїстер зі Швайцарії ту стат[illegible]ю проти о. Понятишина писав, а Ви [illegible]иш під нею підписали: Мирослав Січинський. А ту другу статю проти о. [illegible]онятишина писав Ваш шваґер Ревюк. Правда? Але Ви вже встидали ся [illegible]ід нею підписати своє імя. Бо під нею [illegible]авіть господин Гойняк не хотїв би [illegible]ідписати ся. Хиба господин Семенко.

Числячи на Ваше здоровлє, п. Січинський, і на Ваш гумор, ми хочемо [illegible]казати кілька слів про Вас.

Най п. Січинський пригадає собі [illegible]ой час, як він лише приїхав до Америки. Або най собі се пригадають наші пановні читачі. Яке велике значінє [illegible]риписували американські Українці [illegible]риїздови п. Січинського до Америки. [illegible]ілько то надій покладали на його ді[illegible]льність. На жаль... завели ся.

Американські Українці думали, що [illegible]п. Січинський, чоловік сьвіжий, образований, розсудний, ідейний, а до того [illegible]кружений авреолею певного рода муч[illegible]еництва і геройства — зможе остаточно злучити всї т. зв. партії до спільної праці для України в такий критичний час. Українці не сподівали ся, що п. Січинський стане на становищи [illegible]узкопартійнім і забуде про потребу національного обєднаня, та стане будувати партію, яка Українцям в Америці принесе лише шкоду і моральний занепад, а до того виступить проти найкрасших національних ідей і стремлїнь. Українці сподівали ся, що п. Січинський на стільки мущина, політик, Українець, що не буде бавити ся в студентські утопії*) в той час, коли Україна переживає великий історичний перелом, який рішає про її будучність. [illegible] Українці сподівали ся, що п. Січинський попровадить свою працю в сей спосіб, що та праця вийде на добро Україні і українській суспільности в Америці. Українці мали право не лише сподівати ся сього від п. Січинського; вони мали право сього жадати. Бо кождий громадянин має якісь обовязки супроти свого народу. Навіть чоловік, котрий десятки років віддає свою працю, свій труд і своє здоровлє для народного добра, навіть він має такі обовязки, яких йому не можна занехати. Чи п. Січинський не зрозумів своїх обовязків, чи не хотїв зрозуміти — не [illegible]нати.

Вже на першім Українськім Соймі [illegible] Ню Йорку п. Січинський показав, що [illegible]ін не має пошани для обовязків. Він [illegible]конче впер ся, щоб орґанізацію, основану на Соймі, назвати Федерацією Українців. Більшість бесїдників і делеґатів була проти сього. Однак вони від[illegible]нехочу згодили ся на пропоновану п. Січинським назву, щоб його не знеохочувати. П. Січинський се добре бачив; однак він не підчинив ся волї більшости; він накинув більшости свою волю. В тім власне було поломанє обовязку.

Але чому? Чому то п. Січинський не взгав ся поломати свій обовязок? Бо тоді вже істнувала Федерація українських соціялістів-інтернаціоналістів. Се була партія, що складала ся зі жмінки недорослих інтернаціоналиків. Та орґанізація ледви дихала. Отже п. Січинський взяв ся її ратувати. П. Січинський міг се робити явно, без скритости. П. Січинський не повинен був ежвати до ратованя Федерації соціялістів Українського Сойму. Та п. Січинський (певно по нараді з соціялістичними делеґатами на Сойм) перепер те, щоб новій всенародній орґанізації дати імя таке, яке вже мала Федерація Соціялістів. То була скрита і хитра політика, придумана на баламученє людий. Через Федерацію Українців мав п. Січинський і соціялістична братія тягнути наших людий до Федерації Соціялістів. Се показало ся тоді, коли п. Січинський обняв редакторство „Робітника", орґану соціялістів. П. Січинський, секретар і референт Федерації Українців, котрому ухвалено платню 100 долярів, взяв ся редаґувати соціялістичну ґазету, яка не раз і не два виступала проти патріотизму і проти церкви. Се зробив п. Січинський, який мав вести роботу безпартійну, роботу для добра цїлого народу. Чи так годило ся робити?

П. Січинський поїхав по вічах яко бесїдник Федерації Українців, і вже отверто аґітував на федераційних вічах за Федерацією Соціялістів і за соціялістичною ґазетою „Робітником". П. Січинський поїхав по вічах не на те, щоб накликувати нарід до єдности, але на те, щоб розбивати нарід на партії і партійки. П. Січинський поїхав по вічах, щоб розбивати своїми виступами проти урядників Українського Народного Союза найстаршу орґанізацію Українців в Америці. П. Січинський виступав на вічах Федерації Українців проти урядників Українського Народного Союза, які закладали ту Федерацію Українців. П. Січинський поїхав по вічах, щоб виступати проти нашої церкви і сьвящеників. Таж та церква, то була одинока твердиня, що держала наших людий в українстві. Колиб не ті церкви, то п. Січинський не мав би був до кого їхати.

Таку роботу провадив п. Січинський на вічах Федерації Українців. **Таку шкідливу, роседнуючу роботу провадив п. Січинський, побираючи гроші за свою „працю" і на покритє коштів поїздки не від соціялістів, не від противників Українського Народного Союза, не від противників нашої церкви, але за гроші, які нарід складав до Федерації Українців, за гірко запрацьований гріш, на якім засох кровавий піт українського робітника, в якім лежала частина сили і здоровля українського робітника, за гріш відданий в тій вірі, що буде обернений на добро українського народу, — за той гріш почало ся ширенє роздорів в народі, нищенє найстаршої української орґанізації, нищенє церкви, будованє інтернаціонального соціялізму.** Чи сього сподівали ся Українці від п. Січинського?

З часом, коли вже п. Січинський звязав ся крипко з панами від „Народної Волї", він почав пускати „блофи". Він повіз делеґацію за гроші Федерації Українців до російського жида-соціялїста. Делеґація навіть не могла предложити своїх домагань тому жидівському соціялістови, а п. Січинський оголосив в своїх ґазетах, як то делеґацію Федерації Українців приймали у Вашінґтонї, а яку то промову він виголосив і т. п. Се все було видумане.

На вічах Федерації Українців п. Січинський обіцював людям кореспонденційну школу для поширеня знаня і просьвіти. Люди заохочені вписували ся до Федерації Українців, давали жертви і чекали, а може ще чекають на школу. Деж та школа?...

А потім ґазети оголосили, що п. Січинський заскаржив п. Рафаловича о відшкодованє в сумі **сто тисяч** долярів за образу чести. Того самого п. Рафаловича разом з п. Поллоком возив п. Січинський до Вашінґтону за гроші Федерації Українців. А потім п. Поллок в імени п. Січинського вносить скаргу на п. Рафаловича. Сто тисяч долярів...

А тепер знов п. Січинський забирає голос в справі Українського Дня. Брехали пани від „Народної Волї", що резолюція то їх заслуга. Тим панам не ма дива, бо їм брехати не новина. Але Вам, пане Січинський, не лицює повторяти брехню і під брехнею підписувати Ваше імя. Як би делеґати від Вашої Федерації були поїхали в справі Українського Дня до жидка-соціялїста Мес[illegible] Лондона і колиб він був вніс резолюцію в справі Українського Дня, то ми би Вам вірили, що Український День се заслуга Федерації. Але резолюцію в справі Українського Дня внесли: конґресмен п. Джеймс Гаміль і сенатор п. Вілїям Гюз, яких делеґати від Федерації навіть не бачили. А тепер перечитайте собі щераз, п. Січинський, письмо від п. Гаміля до Української Ради. Але перестудіюйте слово за словом, а головно підчеркнені мною місця.

My dear Sirs:— I wish to recall with pleasure the visit of the **Very Reverend Peter Poniatishin, Administrator of the Ruthenian Greek Catholic Diocese in the United States, and the delegation of gentlemen representing your Honorable Society,** to my office in the Capitol, at Washington, on the afternoon of the twenty-fourth instant, when we discussed the propriety and justice of having Congress request the President to appoint a day for the raising of funds for the relief of the stricken Ukrainian people. **Conformably to your desire, I introduced in the House of Representatives on that day a Resolution, of which I herewith inclose a copy.** Senator William Hughes of New Jersey was kind enough, at my request, to introduce in the Senate a copy of the identical resolution, so that all possible cause for delay in legislative procedure might be removed and the resolution enacted by the Congress and the day appointed by the President as early as possible. Very sincerely yours, JAMES A. HAMILL.

По українськи:

Високоповажані Панове: **Я з приємностию згадую візиту Впр. о. Понятишина, Адміністратора руської гр.-кат. Дієцезії в Злучених Державах, і делеґацію панів, заступаючих Ваше Хвальне Товариство,** в моїм парламентарнім бюрі у Вашінґтонї, пополудни 24. б. м., коли ми обговорювали потребу і слушність, аби конґрес попросив Президента назначити день для збираня жертв на підмогу терплячому українському народови. **Згідно з Вашим бажанєм я вніс тогосамого дня в Палаті Послів резолюцію, якої копію тут залучаю.** Сенатор Вілїям Гюз з Ню Джерзи був так добрий, що на мою просьбу вніс подібну резолюцію в Сенатї, отже усунено всї можливі перешкоди, які могли би бути при ухваленю сеї резолюції в Конґресї і при назначеню Президентом відповідного дня так скоро, як се буде можливе. З високим поважанєм, ДЖЕЙМС А. ГАМІЛ.

Що-ж се значить, п. Січинський? Зрозуміли?

А. К.

*) Утопія — уроєнє, мрія, що нікопи не справдить ся.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

З дурних всюди сьміють ся.

В нас, у Ватербури, Конн., в однім домі мешкає 7 Українців і один Поляк. Коли в неділю (4. с. м.) прийшов до нас почтовий урядник списувати імена осіб, то лише нас трох записало ся яко Ukrainian, а всі прочі яко Polish. Ганьба і сором. Сам Поляк потім сьміяв ся, що йому одному вдало ся перетягнути на свою сторону чотирох Українців. — М. С.

Кажуть, що зловили двох шпигунів.

В Гобокен, Н. Дж., заарештували двох підозрілих о шпигунство мущин, Франца Кальба і Ганса Шварца. В мешканю Кальба найдено богато вибухаючого матеріялу, а найбільше бомб. Поліція думає, що має до діла з тими, які виконали замах на зелізничі вози з амуніцією на Блек Там Айленд, Н. Дж., і які висадили склади амуніції в Кінгсленд, Н. Дж. Дальше поліція заявила, що бомби найдені в мешканю Кальба, були призначені на поновне висаджене амуніції на Блек Там.

Поліція заявляє, що Шварц працював яко кухар в готели під ч. 112 Гудсон улиця, Гобокен, а Кальб таки занимав ся фабрикованєм бомб. Із дальших заяв поліції виходить, що Кальб плянував замах на президента Вілсона в день його інавґурації, то є 5-го марта б. р.

Рочестерські мешканці протестують.

В пятницю (3. с. м.) о годині 8.30 вечером в Рочестер, Н. Й., відбуло ся масове віче, на якім було присутних около 2.000 осіб. Присутні остро запротестували проти всяких несовісних аґентів, які старають ся втягнути Злучені Держави до війни, не зважаючи на крізу, яка задля дорожнї провадить міліони людий до загибели.

Дальше ухвалили бойкотувати ґросернї, пекарнї і бучернї. Ніодин робітник, кажуть, не повинен купувати продуктів, на котрі наложено високі ціни. Справою поживи має занятн ся спеціяльний комітет. Ухвалено спроваджувати муку, а ґаздині самі мають випікати хліб.

Вкінци збори ухвалили вислати два протести: один до президента Вілсона, до Вашінґтону, а другий до ґовернора Вітмана, до Олбані, Н. Й. — Василь Луцишин.

Повінь в полудневих стейтах.

Полудневі стейти загрожені водяною катастрофою: Води 15 рік в стейтах Тенесі, Алабама, Норт Каролайна, Джорджія і Вірджінія виступили з берегів. З місцевостий Наксвіл і Чатануґа, Тексас, мешканці мусїли опустити свої доми.

В Алабама ріки виступили з берегів і вже спричинили величезні знищеня в господарствах. В Джорджії й Вірджінії всі ріки виступили з берегів. Здовж побережа, почавши від Джексонвіл, Фла., аж до Вірджінії, шаліє страшна буря, а в многих частях паде зливний дощ.

Бернсторфового післанця приловлено на Ріо Ґранде.

Бернсторфового післанця, який віз письмо Цімермана до Мексика, приловлено в місцевости Проґресо, віддаленої 25 миль від Бравнсвіл, коли переїзджав ріку Ґранде. Поліція відставила його сейчас до Сан Антоніо, Тексас.

Ріка Сускаганна грозить виливом.

Ріка Сускеганна в Пенсильванії грозить виливом. Місцевости положені в долині ріки знаходять ся у великій небезпеці. Мешканці найбільше загрожених місць опускають мешканя.

Росія скаржить американські компанії.

В нюйорський стейтовий суд внесено скаргу на дві американські компанії, а се на Тенесі Коппер Ко. і на Нейшенел Шурети Ко. Оскаржує їх російське правительство о суму 1,368.000 долярів, бо висше згадані компанії не додержали заключеного контракту. Російське правительство було замовило военного матеріялу на суму 4,560.000 долярів, даючи рівночасно 1,140.000 долярів завдатку. Контракт, підписаний двома сторонами, каже, що на случай недодержаня контракту винувата сторона має заплатити другій стороні 5% відшкодованя від суми 4,560.000 долярів. І якраз Тенесі Коппер Ко. не додержала контракту, через що справа пійшла перед суд.

Підводна лодка здержує американський корабель, забираючи з нього оливу.

До Нюпорт Нюс, Ва., прибув у вівторок (6. с. м.) американський корабель Вествеґо. Капітан корабля оповідає, що на отвертім морю німецька підводна лодка здержала його корабель і зажадала видачі чотирох бочівок оливи. Забравши оливу, підводна лодка відплила в незвісну сторону, а корабель пустив ся в дорогу до Америки.

Банк відповідає за згублений чек.

Стейтовий суд апеляційний в Олбані, Н. Й., видав оречене, що банки і аґенції відповідають за загублений чек. На тій підставі один нюйорський банк має звернути Джеймсови Соліванови, майнерови з Невади, 250 долярів, бо він згубив три чеки, а банк зміняв їх иншому чоловікови.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Живий памятник І. Франкови в Вінніпеґу.

Шануючи імя д-ра І. Франка, канадійські Українці поставили йому живий і невмирущий памятник, збудувавши у Вінніпеґу дім на читальню ім. Івана Франка.

Смерть українського учителя.

1-го лютого б. р. у вінніпеґськім шпитали помер учитель Українець Степан Бриґідир, наслідком нещасливої операції. Оставив жінку, з якою 7 місяців тому оженив ся.

Погиб на війні за нову вітчину.

Між убитими жовнірами канадійської армії є також Українець М. Ступарик з Веґревіл, Алта.

Жінки може будуть послами в Онтеріо, в Канаді.

Посол Ровеля, провідник ліберальних послів в онтерійськім соймі в Канаді; вніс проект, аби женщини могли кандидувати на послів до сойму і парляменту.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Вп. Василь Луцишин, Рочестер, Н. Й. — Надіслану відозву годї передруковувати, бо подібні відозви роздають майже в кождій місцевости.

Вп. Андрій Бороха, Бруклин, Н. Й. — Вірш „Де ти, Адаме?" буде поміщений в однім зі слідуючих чисел.

Вп. Павло Сирганюк, Савт Бенд, Інд. — Боева лінїя в Галичинї в протягу останних 6 місяців не змінила ся. Солотвина, Надвірна, Станиславів, Товмач, Тисьмениця, Бучач, Зборів і Броди находять ся в руках Москалів. Тимсамим і цілий повіт Городенка.

М. Д., Балтімор, Мд. — Ваша кореспонденція буде поміщена в слідуючім числі.

100% людий радить, 50% слухає, а 1% приноровлюєть ся до тих рад.

Старий любовний лист — се передавнений вексель: колись вартав міліон, а тепер анї зломаного шелюга.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. ПОЗІР!

Просить ся делеґатів з Бр. св. Йосафата, з Бр. св. Николая, з Тов. Зап. Січ, з Тов. Сців. Боян і з Тов. Січових Стрільців, щоби прибули в пятницю, дня 9-го с. м., до церковної ґалї о годині 7.30 вечером в дуже важній народній справі.

Комітет У. Н. Р. в Р.

БРУКЛИН, Н. Й.

„Бруклинський Боян" в Бруклин, Н. Й.

— відограє —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-го МАРТА 1917 Р.

О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ ТОЧНО

в церковній гали 160 Норт 5-та улиця

ПРЕДСТАВЛЕНЄ

ІЦКО ВОЛЬФ

драма в 3-ох діях.

ОСОБИ:

Іцко Вольф .... п. Дмитро Білаш
Крутарський, писар .... п. Андрій Цюпа
Ящик, дяк .... п. Алексій Цюпа
Богатчук, господар .... п. Василь Третяк
Меланя, його дочка .... п-на Анна Савіцька
Паланя, його вихованка .... п-на Катерина Мусій
Павло, син Богатчука .... п. Гавриїл Лунач
Марко Керничний .... п. Федор Андрейчук
Шмуль, кельнер .... п. Павло Шипорт
Съвященик .... п. Михайло Стойка
Начальник громади .... п. Василь Дальчевський
Комісар .... п. Яким Кузьма
Сура .... пані Н. Н.

Селяни, селянки і молодїж.

Дірiґент і режісер ВОЛ. КАСЬКІВ.

Ціна тікетів 50, 35 і 25 цнт.

УВАГА. Позаяк крісла будуть під числами, длятого просить ся, щоб гості, котрі прийдуть з дітьми тримали їх при собі. Дітий старших пустить ся за половину ціни. Хто хоче мати добре місце до сиджения нехай купує тікет зараз в котрогонебудь з членів „Бояна". Єсли не стане для Вас тікета, то будете самі собі винні.

Дорогі Родимці! Отсим маємо честь запросити всіх Українців в Бруклинї і околиці. Зарівнож запрошуємо і тих Хвальних Товариств, котрим наш „Боян" зробив якусь маленьку прислугу товариську. Докажіть своєю присутностию, що Ви любите і цінете високо Ваше місцеве співацьке Товариство. А Ви бруклинські „Русалки" та „Козаки" маєте нагоду по тім представленю вступити до „БОЯНА" ЦІЛКОМ БЕЗПЛАТНО. Хто не єсть ще до сего часу в „Боянї, той не має доброго серця, бо каже пословиця: „Хто веселий і співає, той і добре серце має".

Гостий повитаєм дуже радо. Як рівнож постараємо ся, щоби їх задоволити. Наш кінцевий клич до всіх Українців: „Най ненависть загибає, Правда щира процвитає!" — УРЯД БОЯНА: Володимир Каськів, голова; Дмитро Зварич, секретар. 26-28

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сїй рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось дрїс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґенців до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обміњитись з ним.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ФОНОГРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $12.00. Все в найліпшім станї. Адреса: **Mr. Petrak, 334 E. 5th St., New York, N. Y.** 4-29

БЕЗПЛАТНО висилаємо кождому гарний кишенковий календар на 1917 рік з цікавими додатками. Пишіть на адресу: M. B. Goldberger, 75 Clarkson St., New York City. 4—

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ, помічників фітерів, рімерів, пунчерів і ріветерів. Добра платня. Робота стала. — Голосіть ся до: Des Moines Bridge & Iron Works. — Беріть Coraopolis або Sewickley Car з Пітсбурґа, Па. яна завезе Вас до фабрики в Neville Island, Pa. 26-28

КАТЕРИНА ВІЙТИК, находяча ся між галицькими збігцями в Росії, пошукує свого брата **МИХАЇЛА ВІЙТИКА**, родом з Новоселець, пов. Сянік, Гал., і просить його, щоби він дав її матеріяльну поміч в її крайній нуждї, або щоби подав місце свого побуту та написав до неї на адресу: Катерина Війтик, Ростов на Дону, Контора Нар. Совіта Прикарпатской Руси, Казанская ул., Росія. 28

Прошу доб. **ЛІТИНСЬКОГО**, що має брата сьвящеником в селї Лошові, пов. Теребовля. Гал., ласкаво зголоситись на мою понизшу адресу, в справі наспівшого листа зі стараго краю (се фамілійна справа). — M. Merkun, 424 E. 9th St., New York, N. Y. 28-30

Пошукую в дуже важній справі свого краяна **ПАВЛА ВАСИЛИШИНА**, з села Туринка, пов. Сянік, Гал. Хто би о нїм знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: Stephen Chmilowski, Box 486, Oglesby, Ill. 28

Пошукую роботи в фабрицї на контрах, щоби не була тяжка. Хто знає де іде добре робота і де мігби я таку роботу дістати, прошу повідомити мене листовно, а я дам за се $5.00 нагороди. — John Dubrowych, 55 Ave. A, Banking House, New York, N. Y. 26-28

Пошукую свого брата **МИКИТУ БАКУН** і сестру **ПАРАСКУ БАКУН**. Вони походять з села Майдан, пов. Гусятин. Перебувають в Вінніпеґу, Канада. Хто би о них знав, або вони самі, зволять зголосити ся на адресу: Kataryna Bakun, 103 Chapel St., New Haven, Conn. 26-28

Пошукую у важній справі **ІВАНА НЕБОЖЕНЬСЬКОГО**. Хто би о нїм знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: Rev. D. Kulmatytzky, Palmerton, Pa. 24-30

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЕЛИЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в суботу, дня 10. марта с. р., точно о годині 7-мій вечером, в гали під ч. 83 Лівінґтон стр. Кождий член обовязаний явити ся на означений час безуслівно, бо мають полагоджувати ся важні справи Братства. Контрольна комісія здасть звіт з братських книжок. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої належитости, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Неявивший ся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — Ю. Шевчук, предс.; І. Цурчак, кас.; А. Дронжевський, секр.

НІҐАРА ФОЛС, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 330, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся 11. марта, в гали Ілька Коніковича. Котрий член не явить ся на тім мітінґу, заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — За Уряд: І. Вітенюк, І. Дацишин, Н. Жиромський.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 10. марта с. р., о годині 7.30 вечер, в гали Симиради під ч. 196 Потер Аве., Асторія. Котрий член не явить ся на означений час, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — В. Лилак, секр.

ОЛІЄН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 363, подає до відома, що квартальний мітінґ відбудеть ся дня 10. марта в Редмен гали. Контрольна комісія має здати касове справоздане. Просить ся всіх членів, аби явили ся, бо є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Всі члени, замешкалі поза осідком Товариства, зволять присилати свою належитість на адресу секретаря. — Г. Підскальний, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 11. марта, о 12-тій годині, в гали Народного Дому під ч. 84 Грейлінґ Стр. Обовязком кождого члена є прийти на означений час і припровадити з собою хоч одного нового члена. — П. Туранський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Сестр св. Ольги, від. 240, повідомляє свої членкині, що річний мітінґ відбудеть ся 10. марта с. р., о 8-мій годині вечером, в гали церковній при Ірі стр. На тім мітінґу кожда членкиня обовязана явити ся на означений час, бо буде ся вибирати новий уряд. Довгуючі членкині мають вирівнати всі свої довги, бо в противнім разі зістануть виключені з Сестрицтва і з У. Н. Союза. Неявивша ся членкиня заплатить 50 цнт. кари. — К. Зофнюк, писар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Згода", від. 62, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуть ся дня 11. марта с. р., о 4-тій годині пополудни, в домі секр. Холявського, під ч. 6151 Ґрайс Аве. Обовязком кождого члена явити ся на мітінґу і припровадити хоч по одному новому членови.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю 11. марта, о год. 2-гій пополудни, в гали Р. А. Горожан, 822 Н. Френклін ул. Повинність кождого члена явити ся на сім мітінґу, бо є важні справи до полагодженя. — М. Нелепський, писар.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Укр. Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю 11. марта с. р., в читальни „Просьвіта", 1071 Пембрук стріт, о годині 1-шій пополудни. Члени обовязані прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 25 цнт. кари, а урядник 50 цнт. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо як не вирівнають, то будуть суспендовані. — М. Каолак, секр. рек.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 243, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся в суботу, 10. марта о годині 7.30 вечер, в галі Клюб під ч. 12053 Савт Галстед стр. На тім мітінґу має явити ся кождий член, бо є до полагодженя важні справи. Неявивший ся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. На тім мітінґу будеть ся приймати нових членів після статута. — Е. Парійчук, предс.; Г. Вутовський, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. „Зап. Січ" повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю пополудни, точно о 6-тій годині, в гали п. Перуна, ч. 109 Джерзи Стр. Просить ся кождого члена явитись на мітінґу. — І. Ганчарик.

ЕТНА, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 89, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся дня 11. марта с. р. під ч. 127 Бутлер Стр., Етна, Па. Просить ся всіх членів, аби явили ся на тім мітінґу, бо буде важна справа до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до Братства і У. Н. Союза. — Г. Ронасик, секр.

Антін Чехов.

ВІСТ.

Одної поганої осінної ночи Андрій Степанович Пересолін їхав з театру. Їхав він і роздумував про тоту користь, яку приносили би театри, колиб в них грали річи морального змісту. Їдучи попри дирекцію, він покинув думати про користь і став дивитись на вікна дому, де він, говорячи язиком поетів і корабельників, правив кермою. Два вікна, що виходили з дижурної кімнати, були ясно осьвітлені.

Не вже вони доси зі справозданєм порають ся? — подумав Пересолін. — Чотирох їх там дурнів, і доси ще не скінчили! Ще на біду люди подумають, що я їм і в ночи не даю спокою... Піду і підженү їх... Стань-но, Гурій!

Пересолін висів з екіпажа і пійшов до дирекції. Фронтові двері були замкнені, а задний вхід, що мав тільки одну зіпсовану засувку, стояв отвором. Пересолін скористав з сього і за яку мінуту стояв уже перед дверми дижурної кімнати. Двері були трохи відчинені і Пересолін, заглянувши в них, побачив щось незвичайне. За столом, закиданим великими рахунковими блянкетами, при сьвітлі двох ламп, сиділо чотирох урядників і грали в карти. Скуплені, нерухомі, з лицями закрашеними на зелено від абажурів, вони нагадували казочних гномів, або, чого не дай Боже, фальшівників монет. Ще більше таємничости додавала їм їх гра. Судячи по їх манерах і картяних термінах, які вони зрідка викрикували, то був віст; судячи знов по всім тім, що учув Пересолін, сесю гру не можна назвати ані вістом, ані навіть грою в карти. То було щось нечуване, дивне й таємниче. В урядниках Пересолін пізнав Серафима Звіздуліна, Степана Кулакевича, Єремію Недоєхова і Івана Пісуліна.

По якому-ж ти загриваєш, чорте голендерський? — розсердив ся Звіздулін, дивлячись розярено на свого партнера vis-à-vis. — Хиба так можна загривати? У мене в руках був Дорофєєв з другим, Шепельов з жінкою та Степко Єрлаков, а ти загриваєш Кофєйкіним! От ми не возьмем двох! От ти би, капустяна голово, Поганкіним загривав!

— Ну, і щож би тоді вийшло? — закукурічив ся партнер. — Я заграв би Поганкіним, а у Івана Андреїча в руках Пересолін.

„Моє назвиско до чогось приплели! — здвигнув плечима Пересолін. — Не розумію!"

Пісулін заграв на ново і урядники грали дальше.

— Державний банк...

— Два — скарбова дирекція...

— Без атута...

— Ти без атута? Гм... Ґубернія — два... Як пропадати, так пропадати, лихо бери! Того разу на народній просьвіті не зробив одної, тепер на ґубернії провалюсь. Начхать!

— Малий шлем на народній просьвіті!

„Не розумію!" — прошептав Пересолін.

— Загриваю совітника... Кидай, Івасю, якого небудь з девятої або десятої ранги.

— На що нам з девятої! Ми і Пересоліним забємо...

— А ми твого Пересоліна по зубах... по зубах... У нас Рибніков єсть... Не зробите трех! Давайте сюди Пересолиху! На що маєте ховати її, каналію, в рукаві?

„Мою жінку зачіпили... — подумав Пересолін. — Не розумію!"

І не бажаючи довше зіставатись в несьвідомости, Пересолін відчинив двері і увійшов в дижурну. Коли би перед урядниками явив ся сам чорт з рогами і з хвостом, то він не здивував би і не налякав би їх так, як здивував і налякав їх начальник. Най би явив ся перед ними екзекутор, що помер торік, і нехай би промовив до них гробовим голосом: „Ідіть за мною аггели в місто, уготоване каналіям" і нехай би він дихнув на них холодом могили, вони не поблідли би так, як поблідли, пізнавши Пересоліна. Недоєхову зі страху пустилась навіть кров з носа, а у Кулаковича забубніло в правім усі і сама з себе розвязала ся краватка. Урядники покидали карти, поволи повставали і, переглянувшись, вліпили очи в підлогу. Мінуту панувала в дижурній тишина...

— Гарно ви переписуєте справозданє! — зачав Пересолін. — Тепер розумію, чому ви так любите зі справозданєм поратись... Що ви тепер робили?

— Ми тільки на хвильку, ваше превосходительство... — прошептав Звіздулін. — Фотоґрафії оглядали... відпочивали...

Пересолін підійшов до стола і поволи здвигнув плечима. На столі лежали не карти, а фотоґрафії звичайного формату, зняті з картона і наліплені на карти до гри. Фотоґрафій було богато. Переглядаючи їх, Пересолін вздрів себе, свою жінку, богато своїх підвластних, знайомих.

— Що за дурниця! Якже ви се граєте?

— Се не ми, ваше превосходительство, видумали... Борони Боже! Се ми лиш приклад взяли...

— Обясни-но, Звіздулін! Як ви грали? Я все видів і чув, як ви мене Рибніковим били... Ну, чого мнеш ся- Я-ж тебе не їм? Говори!

Звіздулін довго уймав ся і бояв ся. Накінець, коли Пересолін зачав сердитись, фукати й червоніти з нетерплячки, він послухав. Зібравши і перемішавши фотоґрафії, він розложив їх на столі і зачав обясняти:

Кождий портрет, ваше превосходительство, так як і кожда карта, зміст свій має... значінє. Як в талії, так і тут 52 карти і чотири масти. Урядники скарбової дирекції — кери, ґубернія — трефи, міністерство просьвіти — каро, а піками буде державний банк. Отже... Ґофрати у нас аси, совітники — королі, жінки осіб IV-тої і V-тої ранґи — дами, особи VI-тої ранґи — валєти, VII-мої ранґи — десятки, і так далі. Я, на приклад, — от моя фотоґрафія, — трійка, бо як я, бувши XII-тої ранґи...

— Он як... Я, значить, ас?

— Трефовий, а її превосходительство дама...

— Гм... Се ориґінально... Ану, давайте заграймо! Подивлюсь...

Пересолін зняв пальто і невірно усьміхаючись, сів за стіл. Урядники сіли на його приказ і гра зачала ся.

Сторож Назар, що прийшов о семій годині рано замітати дижурну, остовпів. Образ, який він побачив, увійшовши зі щіткою, зробив на нього таке сильне вражінє, що він памятає його тепер, навіть тоді, коли пяний лежить без памяти... Пересолін блідий, сильчий і незачесаний стояв перед Недоєховим і тримаючи його за ґузик, говорив:

— Зрозумій же, що ти не міг загривати Шепельовим, коли знав, що у мене в руках я і ще трох. У Звіздуліна Рибніков з жінкою, три учителі ґімназії, тай моя жінка, у Недоєхова банковці і трох малих з ґубернії... Ти повинен був Крашкіним загривати! Ти не зважай на те, що вони скарбовою дирекцією загривають! Вони собі з хитра!

— Я, ваше—ство, заграв IX-тою ранґою, тому, думав, що у них ґофрат...

— Ах, голубчику, таж так не можна думати! Се не гра! Так грають лише шевці. Ти комбінуй! Коли Кулакевич заграв VII-мою ранґою з ґубернії, ти повинен був кидати Івана Івановича Гренландського, тому, що знав, що у нього Наталія Дмитрівна і ще з двома з Юрієм Юрієвичем... Ти все попсував! Я тобі зараз докажу! Сідайте, панове, ще один робер переграєм!

І, відправивши здивованого Назара, урядники сіли й грали далі.